

Equip tècnic
Coordinador: **Josep Lluís Santonja** (Arxiu Municipal d'Alcoi)
Disseny: **Gilberto Dobón**
Foto portada: **Paco Grau**
Assistència tècnica: **SIC Serveis Integrals de Cultura**
Revisió lingüística: **Joaquim Victoriano** (Gabinet de Normalització Lingüística)

Ajuntament d'Alcoi
Àrea de Cultura

Col·labora:

CENTRE CULTURAL
MARIO SILVESTRE

CICLE CULTURAL EL NADAL A ALCOI

UN PATRIMONI DE LA HUMANITAT

ALCOI, DEL 15 AL 18 DE DESEMBRE 2014

CENTRE CULTURAL MARIO SILVESTRE

Ajuntament d'Alcoi
Àrea de Cultura

Foto: Paco Grau

DILLUNS 15 DE DESEMBRE, 19.30 h La festa com a patrimoni cultural

Antoni Ariño

Llicenciat en Geografia i Història, és catedràtic de Sociologia a la Universitat de València. Actualment és vicerector de Convergència Europea i de Qualitat de la Universitat de València. Va ser vicepresident de la Federació Espanyola de Sociologia i fundador de la revista *Arxius de Ciències Socials* i és membre del Consell Assessor de la *Revista Internacional de Sociologia*, de la *Revista Española de Sociología*, així com de Papeles del CEIC. Ha publicat nombrosos estudis a títol individual o en col·laboració. Entre els més recents es troben títols com *Diccionario de la solidaridad* (2002), *Las encrucijadas de la diversidad cultural* (CIS, 2005), *La participación cultural en España* (2006) i *Asociacionismo y voluntariado en España* (2007).

Fins no fa molt, tan sols les obres qualificades com d'alta cultura (pintures, escultures, monuments, etc.) eren considerades com a patrimoni cultural. I és que, lluny de constituir un llegat evident, la consideració de qualsevol bé com a patrimoni implica la seua "problematització" mitjançant una sèrie de processos: en primer lloc, una selecció d'elements del passat; en segon, una interpretació d'aquests; i, en tercer, un procés de negociació: nous agents socials lluiten per a obtenir el reconeixement d'una pràctica cultural com a legítima a través de la valoració com a patrimoni cultural. Aquest fenomen solament pot aparèixer quan la tradició deixa de ser vàlida com a principi de reproducció social, de manera que el patrimoni és una forma de modernització d'aquesta. Una forma radicalment moderna, que implica la consciència de ruptura entre passat i present, la interpretació de tal ruptura en termes de pèrdua i la vinculació de la pràctica amb un grup o comunitat determinada.

DIMARTS 16 DE DESEMBRE, 19.30 h El pessebrisme a Espanya

Juan Giner Pastor

Catedràtic d'Història, Mestre Major Pessebrista i president de l'Asociación de Belenistas de Alicante, ha rebut nombrosos guardons: Premi Nacional d'Experiències Didàctiques Audiovisuales, Premi de la Federación Universal Pesebrista, Premi Festers d'Alacant, i Insignia d'Or de les associacions pessebristes d'Alacant, de Callosa de Segura i València i de la Federación Española de Belenistas (2004). Ha estat supervisor de l'obra col·lectiva *Belenes y pesebres de España: arte y tradición* (2009) i autor de dos llibres sobre pessebrisme: *El belén* (2000) i *El belenismo en Alicante* (2001). La seua obra bellemista –múltiples vegades guardonada també amb premis d'importància nacional– es mostra permanentment al Museu de Pesebres d'Alacant cada any en les exposicions nadalenques d'eixa capital, i ha sigut exposada en moltes localitats espanyoles, i a Àustria, Itàlia i Polònia.

El pessebre és la representació del naixement de Jesús amb figures i constitueix un dels quadres costumistes més estesos a la Mediterrània cristiana en les festes de Nadal. Diu la tradició que va ser l'any 1223 quan Sant Francesc d'Assís va fer una representació del naixement de Jesús al voltant d'un pessebre. Aquest costum va ser introduït en terres valencianes pels franciscans, d'on es va estendre a la resta de la Corona d'Aragó inicialment i a tota la península amb el pas del temps. L'arribada del Barroc va significar l'impuls definitiu per al desenvolupament dels betlems, gràcies a l'esplendor que va començar a viure l'escultura i la mateixa evolució del teatre, amb l'avanç de nous conceptes escenogràfics i el treball de grans imatgers com els valencians Josep Esteve Bonet i Josep Ginés Marín i el murcià Francisco Salzillo.

Foto: Betlem Banca

Foto: Carlos Verdú Belda

DIMECRES 17 DE DESEMBRE, 19.30 h El complex lúdic de les Festes d'Hivern d'Ibi

M.ª José Martínez Tribaldos

Llicenciada en Geografia i Història per la Universitat d'Alacant, és directora de l'Arxiu Municipal d'Ibi. Ha organitzat moltes exposicions, jornades, conferències, visites guiades a l'Arxiu Municipal d'Ibi i altres activitats relacionades amb la divulgació del patrimoni cultural d'Ibi. Ha sigut coordinadora de les Jornades d'Història Local en el Centenari del Joguet i de les Jornades de Patrimoni Arqueològic. Ha impulsat dues línies de publicació locals ("Monografies" i "Temes d'Ibi") i la col·lecció "Gents i costums d'Ibi".

Quan arriba el mes de desembre tenen lloc a Ibi tot un seguit de celebracions que se succeeixen des de la festivitat de Santa Llúcia, el 13 de desembre, fins al dia de Reis, el 6 de gener. Per la seua antiguitat, varietat i singularitat, aquestes festes van ser declarades, l'any 2007, Festes d'Interès Turístic Autòmic.

De totes aquestes festes la més coneguda té lloc el 28 de desembre: la Festa dels Enfarinats, els quals, a colp de petards i farina, aconseguixen rendir la població sota el seu comandament. Després de la presa de possessió simbòlica del nou govern local dels Enfarinats, el nou ordre s'imposa a Ibi a colp d'escaramusses i batalles d'ous, farina i coets borratxos. La jornada finalitza amb la "dansà", en la qual participen dones abillades amb luxosos vestits, homes coberts amb capes elegants i uns altres peculiars personatges coneguts com "els tapats", disfressats de les formes més diverses i coberts amb capa i màscares.

Les Festes d'Hivern d'Ibi tenen més protagonistes i actes, i és tot un conjunt de festivitats que se succeeixen en aquest breu espai de temps, en què conformen un complex lúdic, les arrels del qual es perden en la memòria dels veïns d'Ibi.

DIJOUS, 18 DE DESEMBRE, 19.30 h Nadal, temps de música

Àngel Lluís Ferrando

Titulat superior en Direcció d'Orquestra i Musicologia, va cursar els seus estudis al Conservatori Superior d'Aragó sota la direcció de Juan José Olives i Luis Prensa. Ha estat professor de llenguatge musical, harmonia i conjunt instrumental i director de diverses agrupacions musicals. Des de 1987 compon, enregistra i dirigeix música aplicada per a teatre, dansa, cinema i televisió, i ha rebut diversos premis i nominacions. Ha estrenat diverses obres de caràcter simfònic en diverses ciutats espanyoles, així com a Mèxic, França, Alemanya, Taiwan i els EUA. Ha escrit nombrosos articles i estudis de caràcter musicològic, així com impartit cursos musicals per a professorat, ponències, comunicacions i col·loquis sobre temes musicals.

www.angelluisferrando.com
angel@angelluisferrando.com

L'època de Nadal ha estat sempre un temps evocador per als músics de totes les èpoques i ha estimulat notablement la seua inspiració i potenciat la producció compositiva. El cas alcoià no és diferent, sinó, ben al contrari, està farcit de manifestacions musicals de caire popular, però també de profunda i meditada concepció. Aquesta ponència presenta un panorama general i un recorregut per l'activitat creativa a les nostres terres, en particular on, a més de les manifestacions anònimes i tradicionals, tindran espai les propostes simfòniques i la música d'autor. Sens dubte, un tresor que cal difondre i remarcar-ne el valor.

Foto: Paco Grau